

EXTERN KVALITETSGRANSKNING av specialiseringstjänstgöring

Ersta vårdcentral

Klinik

Allmänmedicin

Specialitet

2021-11-24

Datum

Stockholm

Ort

Tommy Bromander och Hamed Shayegh

Inspektörer

Styrkor

- Ersta VC är välbemannad med specialister och har ett gott rykte bland patienter.
- Ersta VC flyttar till helt nya lokaler 2023.
- Via huvudman Ersta diakoni och Ersta sjukhuskyrka finns tillgång till samtalspartner för existentiella frågor.

Svagheter

- Enkät svar inför SPUR bara till del tillämpliga, då både verksamhet, handledning och ST-läkaren är i tidig uppbyggnadsfas.
- Icke helt ändamålsenliga lokaler, nödvändig utrustning saknas.
- Allsidigheten i tjänstgöringen är till del begränsad av att Ersta VC har få listade barn och saknar egen BVC.

Förbättringspotential

- Ersta Vårdcentralens egna riktlinjer för hur ST ska genomföras och utvärderas kan utvecklas.
- Hur ST läkare ska uppnå delmål för ledarskap och handledarskap, samt hur det ska återkopplas, ska framgå i ST-läkarens utbildningsplan.

STRUKTUR

A Verksamheten

Ersta VC ingår i Ersta diakoni och är en ideell förening med förnärvarande knappt 6000 listade patienter. VC har växt snabbt efter att den startades för drygt två år sedan och har förnärvarande ett tillfälligt liststopp. 2023 flyttar Ersta VC till nya lokaler. Skriftliga riktlinjer finns från vårdgivaren i form av Region Stockholm kravspecifikation. Riktlinjerna är kända i verksamheten.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska genomföras finns.
- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska utvärderas finns.
- Tjänstgöringen är tillräckligt allsidig.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

B Medarbetarstab och interna kompetenser

SOSFS 2015:8 föreskrifter uppfylls till sin helhet, liksom kvalitetskriterier.

Föreskrift

- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har specialistkompetens i avsedd specialitet.
- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har genomgått handledarutbildning.
- Tillgång till specialistkompetent studierektor med handledarutbildning finns.
- Tillräckligt många läkare med relevant specialitet och kompetens finns för att alla ST ska få adekvat handledning.
- Tillräckligt många läkare och andra medarbetare med relevant kompetens finns för att instruktioner ska kunna ges.

Allmänna råd

- Studierektorn har relevant specialistkompetens.

Kvalitetsindikator

- Generella skriftliga instruktioner för ST-handledning finns.
- Regelbundna handledarträffar för ST-handledarna finns.
- Skriftlig uppdragsbeskrivning för SR finns.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

C Lokaler och utrustning

Ersta VC är lokaliserat inne på Ersta sjukhus i relativt gamla och inte helt ändamålsenliga lokaler. ÖNH-mikroskop saknas. 2023 sker flytt till helt nya lokaler och hos enheter som utbildar ST-läkare ska det finnas ÖNH-mikroskop, rum och utrustning för gynekologisk undersökning liksom för rektoskopi. Patienttoalett bör finnas i anslutning till sådant undersökningsrum. Då Ersta VC för bara tre månader sedan startat ST-läkare och flytt till nya lokaler är inplanerad, lämnas denna punkt i sin helhet utan gradering.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

Adekvat utrustning för diagnostik, utredning och behandling finns.

Kvalitetsindikator

ST-läkarna har tillgång till funktionell arbetsplats.

Tillgång till IT-baserade kliniska beslutsstöd, sökbar vetenskaplig databas, stöd från bibliotek eller FoU-enhet finns.

Gradering

A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.

B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.

D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Skriftliga riktlinjer finns från vårdgivare. Det finns även lokalt framtagna riktlinjer på Ersta VC av verksamhetschefen som översiktligt beskriver hur ST ska genomföras och utvärderas. Jourtjänstgöring sker under sidoplacering samt under placering på närakut. Årlig revidering av utbildningsprogrammet sker på initiativ av SR och föreskriften anses uppfylld. Dock bör i sådan revidering verksamhetschefen ha en mer aktiv roll, vilket anges i SOSFS 2015:8.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Det finns skriftliga riktlinjer för hur målbeskrivningen ska uttolkas samt styrande dokument för tjänstgöringens upplägg.
- Jourtjänstgöring/beredskap uppfyller kraven i målbeskrivningen.

Föreskrift

- Alla ST-läkare har individuellt utbildningsprogram som utgår från kraven i målbeskrivningen.
- Det individuella utbildningsprogrammet följs regelbundet upp och revideras vid behov i samråd med SR, HL och ST-läkaren.

Allmänna råd

- SR bör utgöra en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschef, handledare och ST-läkare.
- SR bör medverka till utarbetning av ST-läkarnas introduktionsprogram.
- SR bör ta del av verksamhetschefens och handledarens bedömning av ST-läkaren.

Kvalitetsindikator

- Alla ST-läkare får introduktion till tjänstgöringen.
- Tillgång till individuella utbildningsprogram och handledning för de leg läkare utan specialistkompetens som arbetar vid enheten med siktet inställt på ST finns.
- Alla ST-läkare har lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter att uppnå målen i mål-beskrivningen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

E Handledning och uppföljning

Ersta VC har idag en ST-läkare som inte arbetat mer än knappt tre månader på enheten. Ersta VC är relativt nystartad och man har inte haft ST-läkare tidigare. Detta medför att fortlöpande bedömning av ST-läkarens kompetens, uppföljningar och verksamhetschefens dokumentations ansvar inte blivit aktuella i nämnvärd omfattning. Vid intervju är handledaren tydligt medveten om sin roll, ST-läkaren engagerad och verksamhetschefen aktiv med att fortsatt planera för upplägg av ST och har tagit fram egna lokala rutiner för ST tjänstgöringen som kortfattat även berör eventuell åtgärdsplan om ST uppvisar svårighet att uppnå målbeskrivningens krav. Föreskriften bedöms därför uppfylld.

Föreskrift

- Handledningen utgår från det individuella utbildningsprogrammet.
- Det finns en utsedd huvudansvarig handledare för varje ST.
- ST-läkaren har tillgång till handledare under varje utbildningsperiod.
- Fortlöpande bedömning av ST-läkarens kompetensutveckling utifrån målbeskrivningen och utbildningsprogrammet görs under hela ST.
- Kontinuerlig bedömning utförs av verksamhetschef (motsvarande) och huvudsaklig handledare.
- Verksamhetschef (motsvarande) ansvarar för att den kontinuerliga bedömningen dokumenteras.

Allmänna råd

- ST-läkaren bör, utöver handledning, få fortlöpande instruktioner.
- Handledningen är inplanerad i ordinarie tjänstgöringsschema.
- Den huvudansvariga handledaren tjänstgör där ST-läkaren huvudsakligen genomför sin specialiseringstjänstgöring.
- Handledarutbildningen bör omfatta handledning, pedagogik, metoder för bedömning, kommunikation och etik.
- Den fortlöpande bedömningen görs med på förhand kända och överenskomna metoder.
- Påvisade brister i ST-läkarens kompetens leder till en åtgärdsplan.
- Verksamhetschefen eller motsvarande håller regelbundna utvecklingssamtal med ST-läkarna.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarnas sidutbildning följs upp.
- Varje enhet har en plan för hur ST-läkare som riskerar hamna i svårighet för att uppnå enskilda delmål, sin professionella utveckling generellt eller av personliga skäl, ska kunna hjälpas.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

F Teoretisk utbildning

Föreskrifter och allmänna råd följs. ST läkare har så kallade ryggsäckspengar för extern utbildning 21 000 kronor per år. SR samordnar extern och intern utbildning, men det ändamålsenliga i att SR ska granska och godkänna alla kursansökningar för varje enskild ST-läkare är oklar. Kan eventuellt på vårdgivarnivå lyftas för diskussion?

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Teoretiska utbildningsmoment och kurser planeras in i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkarna genomgår den teoretiska utbildning som definieras i det individuella utbildningsprogrammet.

Föreskrift

- SR samordnar ST-läkarnas interna och externa utbildning.

Allmänna råd

- Intern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Extern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Tid för regelbundna självstudier planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

I Region Stockholm finns ett väletablerat program för att nå övergripande vetenskapligt mål i form av VESTA och KVA. Här finns nystartat doktorandprogram med tre platser årligen fram till 2025 via akademiskt primärvårdscentrum APC. ST-läkaren på Ersta VC är doktorand och aktuell för disputation närmaste året inom ämnet akutmedicin.

Föreskrift

- Utbildning erbjuds för att uppnå ett medicinskt vetenskapligt syn- och förhållningssätt.
- Goda förutsättningar finns för genomförande av ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer.
- ST-läkarnas kompetens i medicinsk vetenskap bedöms fortlöpande och återkoppling sker.
- ST-läkarna ges möjlighet att utveckla kunskap om och kompetens i kvalitets- och patientsäkerhetsarbete.
- Goda förutsättningar finns för att genomföra, dokumentera och redovisa ett kvalitetsarbete.
- ST-läkarens kompetens i kvalitetsutveckling bedöms fortlöpande och återkoppling sker.

Kvalitetsindikator

- ST-läkares genomförda individuella arbeten publiceras eller presenteras vid vetenskapliga möten.
- Tillgång till ett välfungerande doktorandprogram finns.
- Enheten har regelbundna möten där medarbetare diskuterar och kritiskt granskar vetenskaplig litteratur.
- Minst ett, på enheten utfört, självständigt forskningsprojekt har publicerats i vetenskaplig tidskrift eller presenterats vid vetenskapligt möte de senaste två åren.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

Punkten kan inte närmare bedömas och lämnas i sin helhet utan gradering med anledning av att Ersta Vårdcentrals enda ST-läkare bara varit i tjänst knappt tre månader och dessutom är enhetens första ST-läkare. Vi vill gärna rekommendera att verksamhetschefen i sina lokala rutiner tar med vilka metoder som ska användas så att handledar- och ledarskapsmålen för ST uppnås. Vidare hur måluppfyllelse ska bedömas, återkopplas och dokumenteras. Det ska också framgå i ST-läkarens individuella utbildningsprogram. Det planeras för medsittningar vilket är en bra metod att utveckla kommunikation och ledarskapskompetensen i patientmötet. Vi rekommenderar att man dokumenterar dessa skriftligt.

Föreskrift

- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla ledarskapskompetens i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i ledarskapskompetens.
- ST-läkarens kompetens i ledarskap bedöms fortlöpande och med återkoppling.
- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla den kommunikativa kompetensen såväl muntligt som skriftligt i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i kommunikativ kompetens.
- ST-läkarens kommunikativa kompetens bedöms och återkoppling sker.

Allmänna råd

- ST-läkaren bereds möjlighet att undervisa under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att själv handleda under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att delta i inom- eller mellanprofessionell reflektion i grupp.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.